آرمان ملی
سال پنجم
شماره ۱۳۴۶
armanmeli.ir
سه شنبه
۱۴۰۱•۰۵•۲۵
۱۸ محرم ۱۴۴۴/ ۱۶ آگوست ۲۰۲۲

«آرمان ملی» بروز اختلاف نظر در تیم اقتصادی دولت را بررسی می کند

فرماندهی با کیست؛ محسن یا مخبر؟

داریوش قنبری: در دولت آقای روحانی آقای جهانگیری به عنوان فرمانده تیم اقتصادی همه چیز را به خوبی مدیریت می کرد، اما در دولت فعلی هنوز معلوم نیست که فرماندهی اقتصادی دولت با چه کسی است

آرمان ملی - حمید شجاعی: هرچند که رئیس‌جمهور بارها این جمله را مطرح کرده که اسیر حواشی نخواهد شد و در دولت نیز همین رویه را ادامه خواهد داد اما به نظر می‌رسید که دیر یا زود این شعار جنبه عملیاتی به خود نگیرد. چنانکه خیلی زودتر از آنچه انتظار می‌رفت شاهد بروز اختلاف نظر میان پاستورنشینان بودیم. گرچه آنچه در دولت در قالب اختلافات بروز و ظهور پیدا کرده نه اتفاقی تازه که برعکس عقبه طولانی دارد و تقریبا به ابتدای تشکیل دولت می‌رسد. لذا شاید بهتر باشد که ماجرا را از ابتدا مرور کنیم جایی که پس از پیروزی آیتا... رئیسی در انتخابات ۱۴۰۰ همه نگاه‌ها به تشکیل کابینه و مجموعه دولت رفت که رئیس‌جمهور چه کسانی را در صف وزرا، معاونین و مشاورین خود قرار خواهد داد. هر چند که در یک شمای کلی مشخص بود رئیسی در دولتش از چه نوع افرادی استفاده خواهد کرد اما نوع سمت‌ها و جهت‌گیری فکری افراد نیز در این انتصابات قابل توجه بود. در این میان شاید کمتر کسی فکرش را می‌کرد که از میان چهره‌های مختلف سیاسی اصولگرا که سابقه‌های اجرایی زیادی نیز داشتند؛ رئیسی محمد مخبر را که پیش از آن در بنیاد برکت مشغول فعالیت بود به معاون اولی رئیس‌جمهور برگزیند اما رئیس‌جمهور با این انتصاب نشان داد که بر مبنای رویکردها و نظرات خود به چینش افراد خواهد پرداخت. با این حال ماجرا از جایی شروع شد که همه منتظر کابینه بودند که مشخص شد اتفاقات دیگری نیز در پاستور در حال شکل گیری است و گویا معاون اول نیز در ماجرای چینش کابینه نقش داشته است. با این حال گرچه کابینه پس از فعل و انفعالاتی معرفی شد اما موج بعدی اختلاف نظر در جریان تیم اقتصادی دولت شکل گرفت. جایی که رئیس‌جمهور در انتصاب معاونین خود محسن رضایی یکی از کاندیداهای ریاست‌جمهوری که اتفاقا برنامه اقتصادی هم ارائه کرده بود را به معاونت اقتصادی خود برگزید. اختلافات از همین جا کلید زده شد، چراکه نه وزیر اقتصاد باب میل مخبر انتخاب شد نه معاونت اقتصادی چندان مورد نظر و هماهنگ با مخبر بود. اما به رغم اینکه بسیاری معتقد بودند که باید نوعی هم افزایی در تیم اقتصادی دولت به وجود آید شرایط اینگونه پیش نرفت و درنهایت پس از صحبت‌های گاه و بیگاه از احتمال کنار گذاشتن محسن رضایی از دولت نامه عدم حضور او در کمیسیون اقتصادی دولت آمد.

اختلاف بر سر فرماندهی اقتصادی دولت

محسن رضایی و محمد مخبر هرکدام رویکردهای خاصی برای برنامه‌ریزی اقتصادی و حل مشکلات داشته و دارند و هیچگاه نظرات یکسانی در حوزه اقتصادی دولت نداشته‌اند. همین موضوع نیز سبب شده تا در بسیاری از مسائل اختلافات بروز کند و این پرسش پیش آید که به راستی فرمانده تیم اقتصادی دولت کیست؟ پاسخ اینجاست که تا زمانی که رئیس‌جمهور برای هر فردی حوزه کاری و مسئولیتی مشخص نکند همه خود را در جایگاه فرماندهی می‌بینند و انتظار پیاده شدن برنامه‌ها و تفکرات اقتصادی خود را دارند. لذا به نظر می‌رسد این مسئله باید توسط رئیس جمهور حل شود. رئیسی باید قاطعانه به این مسئله ورود کند و خود با توجه به شایستگی افراد داخل کابینه یک نفر را به عنوان فرمانده اقتصادی دولت معرفی کند. فعلا که اختلافات در دوئل میان رضایی- مخبر در جریان است و باید دید مخبری که جریان اصولگرا نیز چندان نگاه مثبتی به وی ندارد و اخیرا نیز محمد جواد کریمی قدوسی نماینده متمایل به جبهه پایداری مجلس در توئیتی خطاب به رئیس‌جمهور نوشته: «مخبر از توانایی لازم برای این جایگاه برخوردار نیست» در این میان پیروز خواهد شد یا محسن رضایی که زمانی داعیه ریاست‌جمهوری در سر می‌پرورانده و اکنون معاون اقتصادی رئیس‌جمهور است.

اختلافات سلیقه‌ای است

یک فعال سیاسی اصلاح‌طلب در خصوص برخی اختلافات در تیم اقتصادی دولت اظهار داشت: من معتقدم اختلاف نظر در میان دولتمردان اقتصادی چندان امر نکوهیده‌ای نیست، چراکه رویه و سمت‌گیری اقتصادی دولت مشخص است و همه کارگزاران دولتی بر پایه یک رویه واحد پیش می‌روند و اگر هم اختلافاتی وجود دارد بیشتر اختلاف سلیقه و اختلاف نظر است. داریوش قنبری به «آرمان ملی» گفت: آنچه امروز در اقتصاد کشور مورد اهمیت است این است که منابعی وجود ندارد و منابع محدود است. از آنجا که اقتصاد کشورمان نفتی است در شرایط تحریم بخش قابل توجهی از منابع که باید وارد کشور شود وارد نمی‌شود. این مساله مشکلات کشور را افزایش داده است. وی افزود: تا زمانی که منابعی وجود نداشته باشد نمی‌توان از مدیریت اقتصادی صحبت کرد. این فعال سیاسی در خصوص نقش فرماندهی اقتصادی دولت در پیشبرد امور بیان کرد: در دولت آقای روحانی آقای جهانگیری به عنوان فرمانده تیم اقتصادی همه چیز را به خوبی مدیریت می کرد، اما در دولت فعلی هنوز معلوم نیست که فرماندهی اقتصادی دولت با چه کسی است هرچند که گفته می‌شود آقای مخبر به عنوان معاون اول رئیس‌جمهور در این جایگاه عمل می کند. البته اینکه اختلاف در چه حد است باید بگویم که اعتقاد ندارم اختلافات در دولت مبنایی باشد، چراکه این دولت به جهت اقتصادی یک دیدگاه دارد و هم آقای مخبر و مهم آقای رضایی این دیدگاه را پیاده می کنند و نقش آقای مخبر بیشتر است و تصمیمات با معاون اول است.

مخالفان دیروز چگونه یک شبه موافق شدند؟

سلام مخالفـــــان به برجـــــام

ذوالنوری: امروز هم شرایط مشابه پیش بیاید، باز برجام را آتش می‌زنم!

آرمان ملی – مطهره شفیعی: نباید فراموش کرد روحانی در آخرین سخنرانی‌هایش در جایگاه رئیس‌جمهور چنین گفته بود که: «اگر اصل ۶۰ قانون اساسی حاکم بود و لطمه نمی‌خورد، چون در اوایل آذر لطمه خورد و اگر ۱۱ آذر نداشتیم و اصل ۶۰ ایستاده بود و همه به اصل ۱۱۳ احترام می‌گذاشتند در ماه اسفند (۱۳۹۹) تحریم مردم برداشته شده بود و امروز مردم می‌دیدند چه شرایطی بر کشور حاکم بود و فروردین و اردیبهشت و خرداد دیگری را می‌دیدند. البته آن مقدار که مقدور بود وزارت خارجهٔ ما و دیگران تلاش کردند و امروز سفره آماده است و باید در باز شود تا مردم کنار سفره قرار بگیرند. کار آماده شده و امیدواریم دولت سیزدهم بتواند تکمیل کند. ما هم خوشحال می‌شویم که دولت سیزدهم موفق شود و فرقی ندارد دولت دوازدهم دولت موفق شود یا دولت سیزدهم اما بسیاربسیار متأسفم که چهار پنج شش ماه از دست رفت.» در کنار آن، خیلی زود شاهد تحقق گفته سخنگوی دولت روحانی هم بودیم. علی ربیعی در آذر ۹۹ گفته بود: «آنهایی که روزی مخالفت می کردند، خودشان پیشرو مذاکره خواهند بود.» این ادعا که تمایلی برای توافق در دولت روحانی و ثبت آن به نام رئیس آن دوران و محمد جواد ظریف وجود ندارد، چندان بیراه نبود. سنگ اندازی‌ها در مسیر مذاکرات در دولت گذشته موضوعی نیست که به راحتی فراموش شود از پخش سریال گاندو تا تهدید ظریف به بازداشت و محاکمه! برخی که توافق را در دولت روحانی سند ذلت می‌خواندند، با آغاز دولت رئیسی یکباره توافق را سند افتخار می‌خوانند که باید نصیب این دولت شود. این تغییر رویکرد سند محکمی برای اثبات بی‌اهمیت بودن منافع و مصالح ملی برای مخالفان دیروز و موافقان امروز برجام است اما ظاهرا قرار است کماکان ظریف و آنانی که جز افزایش اقتدار و پیشرفت کشور در سر نمی‌پروراندند سیبل اتهام‌زنی‌ها باشند.

سلام مخالف اصلی به برجام!

تغییر رویکرد مخالفان مذاکره به موافقان چه معنایی دارد. یکی از این تغییرات بسیار علنی بود. حسین شریعتمداری اخیر از تیم مذاکره کننده دولت رئیسی تقدیر و البته مانند همیشه تیری به سمت اصلاحات پرتاب کرده است: «آیا ایستادگی تیم هسته‌ای کشورمان در مقابل باج‌خواهی آمریکا و متحدانش به بهانه پادمانی را درخور تقدیر می‌دانید یا نظر برخی از مدعیان اصلاحات را که باج‌خواهی حریف را توافق ترجمه می‌کنند؟!» دیروز عباس عبدی فعال سیاسی اصلاح‌طلب نوشت: «برای متوجه شدن مدیر مسئول کیهان، پس از آن مصاحبه تند علیه برجام، فقط چند روز کافی بود تا او نیز به برجام سلام دهد.»

حمایت مخفی از توافق

جالب است که برخی برخلاف شریعتمداری سعی دارند تا تغییرشان غیرعلنی باشد و اینگونه القا کنند هنوز بر سر مواضع خود هستند که مجتبی ذوالنوری، عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس از آن جمله افراد است. او دیروز در واکنش به اینکه شما پیش از این برجام را آتش زدید، خاطرنشان کرد: «آتش زدن برجام به این دلیل بود که آقا فرموده بودند اگر آنها پاره کنند ما آتش می‌زنیم، آقای ترامپ وقتی رفت بیرون یعنی پاره کرد آیا حرف رهبری باید زمین بماند؟! ما وظیفه داشتیم به عنوان سرباز نظام و ولایت، امر آقا را اجرایی کنیم، همین کار را هم کردیم. الان هم آن شرایط پیش بیاید باز همین کار را خواهم کرد و از هیچ حمله و انتقادی هم نگران نیستم.» جالب اینجاست که بلافاصله می گوید: «بنده هم آن زمان که عراقچی به وین می‌رفت و هم الان به جد طرفدار مذاکره بوده و هستم، چون ما هزینه برجام را داده‌ایم، حالا آنها باید بدهی‌شان را به ما پس بدهند. با قطع مذاکره نه‌تنها بدهی‌شان به ما از بین می‌رود بلکه ما محکوم می‌شویم که ایران نمی‌خواهد تن به مذاکره بدهد لذا ما برای یک توافق قیمتی به مذاکره می‌رویم.» این نماینده مجلس یادآور شد: «البته منظور از توافق قیمتی، توافقی است که منافع ملت ما را تأمین کند، نه توافق به هر قیمتی که به ضرر مردم باشد. چون توافق برای ما موضوعیت ندارد. نفع ملت‌مان برای ما موضوعیت دارد. ما می گوییم از شرایط فعلی حداقل یک درجه وضع مردم بهتر شود و به دنبال این موارد در مذاکرات دنبال این هستیم.»

بگذارید کارشان را بکنند

سردار حاجی زاده، فرمانده نیروی هوافضای سپاه اخیرا در واکنش به سوالی درباره یک توافق خوب گفته است: «مذاکره کنندگان کنونی افراد معتقدی هستند اجازه دهید کارشان را انجام دهند.» برخی رسانه‌ها در واکنش به این اظهارات نوشتند که در آشنا بودن عبارت به‌کار برده شده از سوی این مقام بلندپایه سپاه، همین بس که در طی سالیان اخیر، اصلاح‌طلبان نیز بارها در حمایت از تیم دیپلماسی کشور گفته‌اند که «باید گذاشت آنها کارشان را انجام دهند» اما انگار اضافه شدن یک قید در دوره فعلی، موجب شده تا این عبارت امروز توسط برخی هم به‌کار گرفته شود. موضوع اعتقاد مذاکره‌کنندگان ایران به برخی مناسک دینی، قبلا هم از جانب امام جمعه مشهد مورد اشاره قرار گرفته بود، چنانکه علم‌الهدی گفت: «یک نماز شب خوان، مسئول تیم مذاکره کننده ایران است.» با این حال، به نظر می‌رسد که امروز نقطه اشتراک همه جریانات سیاسی درون کشور این است که باید اجازه داد تیم دیپلماسی فارغ از تمامی فشارها و مخالفت‌ها، کارش را انجام دهد.»

وکیل پرونده فساد سه هزار میلیاردی درگذشت

غلامعلی ریاحی، وکیل متهم اصلی پرونده موسوم به فساد سه هزار میلیارد تومانی بعد از گذراندن یک دوره بیماری درگذشت. یکی از مهم‌ترین پرونده‌هایی که غلامعلی ریاحی در آن به عنوان وکیل مدافع حضور داشت، پرونده گروه امیرمنصور آریا یا همان پرونده معروف به فساد سه هزار میلیارد تومانی بود که در آن ریاحی وکالت «مه‌آفرید امیر خسروی» را برعهده داشت. در این پرونده مه‌آفرید امیر خسروی متهم اصلی پرونده به اعدام محکوم و حکم اعدام او سوم خردادماه ۱۳۹۳ در زندان اوین اجرا شد. محمود خاوری رئیس وقت بانک ملی نیز که در این پرونده نقش داشت بعد از خروج از کشور به یکی از متهمان دیگر پرونده تبدیل شد تا این پرونده با گذشت یک دهه همچنان باز بماند.

اتمام حجت قائم‌مقام سازمان بازرسی

سلامت نظام اداری موضوعی است که در صورت اجرای کامل آن میزان خطا و فساد کاهش پیدا می کند. دیروز قائم مقام سازمان بازرسی کل کشور از عدم اجرای کامل قانون ارتقای سلامت نظام اداری در برخی از دستگاه‌ها انتقاد و اتمام حجت کرد تا هر چه سریع‌تر برای اجرایی شدن این قانون دست به کار شوند. احمد رحمانیان در نشست «تبیین قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد» با بیان اینکه یکی از راهکارهای اعمال شفافیت در این قانون، نظارت الکترونیک است، بر ضرورت اتصال سازمان بازرسی به سامانه‌های الکترونیکی دستگاه‌های حاکمیتی و دولتی تاکید کرد و گفت: در این راستا ضرورت دارد هرچه سریعتر اقدامات لازم برای اتصال سازمان بازرسی به سامانه‌های الکترونیکی انجام شود.

عهداخوتی با هیچ یک از ارکان دولت نداریم

نماینده چابهار در بحث استیضاح برخی وزرا توسط نمایندگان مجلس اظهار داشت: این روزها بحث استیضاح عزت ا... ضرغامی در مجلس مطرح است، برخی نمایندگان پیگیر وصول این موضوع هستند. اما به نظرم اولویت کاری در شرایط فعلی بحث اقتصادی و معیشتی است که عرصه را بر مردم تنگ کرده است. معین الدین سعیدی افزود: ما عهداخوتی را با هیچ یک از ارکان دولت نداریم. آنجایی که نقطه قوت بوده سعی بر این داریم آنجا را تقویت کنیم و آنجایی که حس کنیم دولت بر مبنای برنامه درستی کار نکرده طبیعتا مجلس باید به وظیفه قانونی خود عمل کند. یکی از این موارد نحوه مواجهه دولت با بحث ارز ترجیحی بود اما آن برنامه‌ای که قرار شد کالاهای اساسی از طریق کالابرگ‌ها با قیمت‌های شهریور ۱۴۰۰ به دست مردم برسد اتفاق نیفتاد.

نگـــــره

سخنگوی وزارت خارجه مطرح کرد:

شرط ایران برای توافق در وین

سخنگوی وزارت امور خارجه کشورمان در واکنش به برخی از ادعاهای مطرح شده مبنی بر ارتباط فرد ضارب سلمان رشدی با جمهوری اسلامی ایران تاکید کرد: به صورت قطعی و رسمی چنین موضوعی را تکذیب می کنم. ناصر کنعانی در پاسخ به سوالی در ارتباط با دور اخیر مذاکرات وین و نگاه ایران به طرح ارائه شده از سوی اتحادیه اروپا و جمع بندی که انریکه مورا دیپلمات ارشد مذاکره کننده اروپایی در این دور از مذاکرات ارائه داد، گفت: همان‌طور که مطلع هستید تیم مذاکره کننده هسته‌ای ایران در این مذاکرات با انگیزه جدی و در راستای دستیابی به توافق خوب، جدی و پایدار و قوی شرکت کرد تا بتواند منافع اساسی ایران را تامین کند و تحریم‌های ظالمانه آمریکا علیه ایران برطرف شود. اهم اظهارات سخنگوی وزارت خارجه در ادامه آمده است:

تیم مذاکره کننده به صورت جدی و با حداکثر تلاش ظاهر شد و در این مسیر حرکت کرد که توقعات، انتظارات و مطالبات ایران را منتقل کند. همان‌طور که گفتم پیشرفت‌های نسبی حاصل شده اما این پیشرفت‌ها به صورت کامل تامین کننده مطالبات قانون ایران نیست. ما انتظارات دیگری از طرف مقابل داریم که معتقدیم باید تامین شود.

به صورت دقیق می‌توانیم بگوییم که در مرحله پیشرفت قرار داریم اما اینکه بگوییم به توافق نزدیک شدیم و این دور از گفت‌وگوها به توافق منتهی می‌شود معطوف به برآورده شدن انتظارات ایران است، حتما زمینه برای توافق است مشروط به اینکه خطوط قرمز ما رعایت شود. منافع اساسی ایران که بر آن تاکید داریم محقق و تامین شود و در صورت تحقق چنین موضوعی حتما زمینه برای انجام توافق در آینده نزدیک وجود دارد. امیدواریم در سایه واقع بینی که انتظار داریم در طرف مقابل شکل بگیرد این رخداد به زودی تحقق پیدا کند.

مسائل عراق برای ما مهم است. ما تحولات این کشور را با دقت و حساسیت دنبال می‌کنیم و در پرتو داشتن ارتباطات مثبت و سازنده با جریان‌های مختلف سیاسی عراق تلاش داریم که دیدگاه‌های این گروه‌ها به هم نزدیک شود. در امور داخلی عراق دخالت نمی‌کنیم.

تحولات مربوط به این موضوع را در رسانه‌ها شنیده و دنبال کردیم و آن چیزی که می‌توانیم در این مورد مطرح کنیم این است که در ماجرای حمله‌ای که به سلمان رشدی رخ داد هیچ‌کس غیر از او و حامیانش را شایسته سرزنش و محکومیت نمی‌دانیم. کسی در این ارتباط حق ندارد ایران را متهم کند. اساسا اقدام و اهانتی که انجام شد و حمایتی که از این اهانت صورت گرفت، اهانت به همه ادیان الهی بود و غیرقابل دفاع بود.

در ارتباط با آزادی پول‌های بلوکه شده ایران در کره جنوبی پیگیری‌ها ادامه دارد. آزادی این دارایی‌های بلوکه شده جزو مطالبات بحق ایران است. کره‌ای‌ها باید دارایی‌های ایران را هرچه زودتر و بدون گره زدن به هیچ موضوع دیگری آزاد کنند و به ایران برگردانند. در خصوص مباحث مرزی کمیته مشترک مرزی بین ایران و افغانستان فعالیت می‌کند. در این کمیته مرزی مسائل مرتبط با مرزها مطرح می‌شود. ارتباط بین اعضای این کمیته وجود دارد و امیدواریم در آینده نزدیک در پرتو تاکید طرفین شاهد شرایط بهتری در مرزهای دو کشور باشیم.

تا آنجا که اطلاع دارم وزارت خارجه این موضوع را پیگیری کرده و توصیه‌های لازم را ارائه کرده، ولی باید در مورد نتایج حاصل پرسش کنم و سپس در این زمینه به شما اطلاع خواهم داد.

این حملات را در استمرار سیاست‌های تجاوزگرانه و ددمنشانه رژیم صهیونیستی می‌دانیم. هویت این رژیم مبتنی بر تجاوز، ترور، آدم کشی و کودک کشی است.

سفر زیاد نخاله به ایران در راستای تداوم ارتباطات و تبادل نظرهای ایران با گروه‌های مختلف فلسطینی و مقاومت بود و در همین چارچوب انجام شد و حمله رژیم صهیونیستی به غزه همزمان با این سفر را نمی‌دانم یک اقدام محاسبه شده بود یا نه؟ پیش از اینکه این حمله را مرتبط با سفر آقای نخاله به تهران بدانیم معتقدم این رفتارها ناشی از بحران‌های داخلی رژیم صهیونیستی است. این رژیم برای سرپوش گذاشتن بر وضعیت داخلی‌اش و در راستای فرافکنی به انجام چنین رفتارهای غیر قانونی، تهدیدآمیز و جنایتکارانه اقدام می‌کند. حمله این رژیم به نوار غزه در زمره این رفتارهاست. شب گذشته نیز شاهد حمله این کشور به سوریه بودیم. این حمله نیز در استمرار رفتارهای ساختارشکنانه این رژیم انجام شده و معتقدیم که جامعه بین‌المللی باید نسبت به این رفتارهای غیرقانونی و جنایتکارانه اقدام جدی و بازدارنده داشته باشد و به مسئولیت خود در این زمینه عمل کنیم.

گـــــپ

سید جلال ساداتیان در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

ضمانت آمریکا در عدم خروج از برجام به تصویب شورای امنیت برسد

آرمان ملی- احسان اسقایی: پرونده هسته‌ای ایران به مرحله حساسی رسیده است. بنابر آنچه مقامات وزارت خارجه ایران اعلام کرده‌اند آخرین ملاحظات تهران در ارتباط با پیشنهاد اروپایی‌ها که به نوعی برخی آن را پیش‌نویس توافق می‌دانند تا ساعاتی دیگر به دست مقامات اروپایی خواهد رسید. از سوی دیگر آمریکایی‌ها نیز اعلام کرده‌اند تا زمانی که در ارتباط با همه چیز توافق نشود، هیچ توافقی صورت نگرفته است. بر اساس برخی اخبار طرفین در مذاکرات تا حدودی کوتاه آمده‌اند که نشان از اراده آنها برای به نتیجه رسیدن است. هرچند اگر همین فردا توافق حاصل شود تا اجرای کامل آن راه زیادی وجود خواهد داشت. از هم اینک مخالفان توافق در حال سنگ‌اندازی در مسیر اجرای توافق هستند. اما در مجموع به نظر می‌رسد پرونده هسته‌ای به مرحله پایانی خود رسیده است و به قول دیپلمات‌ها یا در مورد همه چیز توافق خواهد شد یا در ارتباط با هیچ چیز توافق نمی‌شود. در این ارتباط «آرمان ملی» با جلال ساداتیان، سفیر سابق ایران در لندن به گفت‌وگو پرداخته که در ادامه می‌خوانید.

مخالفان توافق هسته‌ای در چند روز گذشته از توافق نه‌چندان خوب سخن می‌گویند. چرا مخالفت‌ها با توافق ادامه دارد؟

مخالفان همواره با توافق بر سر هرچیزی با غرب ابراز مخالفت می‌کنند. البته صدای مخالفان برجام در دولت فعلی به‌شدت کمتر از مخالفت آنها با مذاکره‌کنندگان دولت سابق است. درگذشته مذاکره‌کنندگان را خائن قلمداد می‌کردند اما اکنون حداقل اینگونه نیست. فقدان اجرای برجام، فشار اقتصادی بر جامعه تحمیل کرده و خود مخالفان هم می‌دانند تا دولت نفت نفروشد نمی‌تواند از عملکرد خود به‌طور مطلوبی دفاع کند.

توافق به مراحل حساسی رسیده تا چه میزان احتمال می‌دهید که بالاخره طرفین به برجام بازگردند؟

متن پیشنهادهای اروپایی‌ها که به نوعی بعد از مذاکرات اخیر در تهران در حال بررسی است، هنوز منتشر نشده است که بر مبنای آن بتوانیم تحلیل مشخصی در ارتباط با بازگشت طرفین به برجام ارائه دهیم اما مواردی هم رسانه‌ای شده که تنها در ارتباط با آن می‌توان مذاکره کرد. اگر فردا روزی این داده‌ها تغییر کند، تحلیل کارشناسان نیز تغییر خواهد کرد. آنچه رسانه‌ای شده فارغ از صحت و غلط آن این است که توافقی بین ایران و کشورهای غربی حاصل شده مبنی بر اینکه مساله مربوط به تحریم سپاه فعلا کنار گذاشته شده است و بعدا بین ایران و آمریکا در این زمینه گفت‌وگو خواهد شد. حال از اینکه ایران این مورد را پذیرفته یا نه، هیچ اطلاعاتی در دسترس نیست و واکنشی هم از سوی مقامات تهران به این خبر صورت نگرفته است. همچنین مسائل پادمانی و فراپادمانی که به موجب مصوبه مجلس ایران دولت نباید اطلاعاتی را به آژانس منتقل کند، نیز از سوی ایران در دولت جدید به راه‌حل‌های جدیدی منتهی شده که بر مبنای آن دولت ایران فعالیت‌های خود را ضبط می‌کند اما در اختیار آژانس قرار نمی‌دهد که البته این مورد نیز چند روز قبل در واکنش به قطعنامه آژانس در مورد تهران، تعلیق شده است. بر اساس آنچه در رسانه‌ها آمده از ایران خواسته شده که به همکاری با آژانس ادامه دهد و در برابر آن تحریم‌های ایران برداشته می‌شود. البته ایران از آمریکا ضمانت خواسته که به ایران ضمانت عدم خروج از برجام بدهد.

آمریکایی‌ها با توجه به پیچیدگی‌های حقوقی در آمریکا می‌توانند این ضمانت‌ها را به ایران بدهند که از توافق با تهران خارج نشوند؟

گویا قرار است این تضمین از سوی اروپایی‌ها به ایران داده شود.

تضمین اروپایی‌ها به ایران مبنی بر عدم خروج آمریکا از توافق هسته‌ای در نرم بین‌المللی چه میزان دارای ضمانت اجراست؟

به نظر می‌رسد ضمانت اجرای اروپایی‌ها را در عدم خروج از برجام باید متصل به همان تضمین آمریکایی‌ها دانست.

بالاخره یک توافق در زمینه هسته‌ای حاصل شده و ایران با توجه به نقض عهد آمریکا ضمانت اجرای عدم خروج آنها را از برجام می‌خواهد. درست است که این ضمانت از نظر مفسران حقوق بین‌الملل قابلیت ندارد اما ایران حق دارد که این ضمانت را طلب کند. به نظر شما در این ارتباط چه باید کرد که هم ایران به درخواست‌های خود برسد و هم آمریکا دیگر نتواند در نوسانات قدرت از برجام خارج شود؟

پیشنهاد این است، حال که غربی‌ها اعلام کرده‌اند، دموکرات‌ها به‌خاطر اکثریت ضعیفی که در کنگره دارند، نمی‌توانند با دوسوم آرا این ضمانت را مصوب و به ایران بدهد، ایران از شورای امنیت درخواست کند که قطعنامه جدیدی به تصویب این شورا برسد و ضمانت‌های آمریکا در آن قطعنامه آورده شود تا این مصوبه به منزله یک قانون بین‌المللی درآید. در این صورت همه کشورها ملزم به اجرای آن خواهند بود حتی اگر رئیس‌جمهور بعدی آمریکا از برجام خارج شود. کما اینکه اروپایی‌ها وقتی ترامپ از برجام خارج شد از طریق شورای امنیت با اقدامات وی مخالفت کردند زیرا معتقد بودند که این ترامپ است که خطا کرده نه ایران! چنین قطعنامه‌ای جنبه حقوقی و بین‌المللی قوی خواهد داشت.

مساله روسیه و جنگ اوکراین تا چه میزان می‌تواند به قدرت ضمانت اروپایی‌ها برای عدم خروج آمریکا از توافق با تهران کمک کند؟

جنگ روسیه و اوکراین موجب تورم و هزینه‌های مازاد بر اروپایی‌ها شده است. در نتیجه اروپایی‌ها نیازمند این توافق هستند تا از طریق خط لوله گاز ایران به ترکیه بخشی از نیاز انرژی خود را تامین کنند.